

Öğrenci Merkezli Eğitim

Doç. Dr. Oğuzhan Atabek

@2025

Açık Erişim Lisansı

- ❖ İşbu yapıt, «*Creative Commons Attribution-Non-Commercial ShareAlike 4.0 International*» (CC BY-NC-SA 4.0, *Atıf-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası*) lisansı altında bir açık ders kaynağı olarak kullanıma sunulmuştur.
- ❖ İşbu yapıtı üç koşulun sağlanması durumunda kullanılabilir, kopyalayabilir, ve üzerinde değişiklik yaparak yenisini üretebilirsiniz. Sağlanması gereken üç koşul şunlardır: (1) yapıtın tüm kopyalarında yazarının (ilk sahibinin) belirtilmesi, (2) yapıtın tüm kopyalarında ya da yapıttan üretilmiş yeni yapıtlarda aynı lisansın kullanılması, ve (3) yapıtın hiçbir kopyasının ya da yapıttan üretilmiş yeni yapıtların hiçbirisinin ticari amaçlarla kullanılmaması.
- ❖ Creative Commons örgütü ve “CC BY-NC-SA” lisansı ile ilgili ayrıntılı bilgi “<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.tr>” adresinde bulunmaktadır.

«Hegemonya insanlık kadar eskidir»
Zbigniew Brzezinski (1997/2016, s.8)

İÇERİK

❖ Tanım

- Eğitimde Moda
- Kurumsal Tutum
- Tanımlar

❖ Temeller

❖ Stratejiler

❖ Yöntemler

❖ Etkinlik

❖ Sınırlılıklar

TANIM

Eğitim Dizgesinin Durumu

- ❖ **Birçok kişi** eğitim dizgesinin «düzeltilmesi» gerektiğini savunuyor...
- ❖ ... ve **birçok kişi** öğrenci merkezli eğitimin çözüm olduğuna inanıyor (Hargrove, 2023, s. 16).

Eğitimde Moda - 1

❖ Okullarda kullanılan uygulamalar çoğunlukla eğitimdeki
(Albion vd., 2015; Crompton, 2023):

- ... güncel eğilimlere ya da **modalara** dayanıyor gibi görünmekte
- ancak
- ... araştırmalara dayalı **kanıtlara** dayanmamaktadır

Eğitimde Moda - 2

- ❖ **Öğretmenler** için **zaman** «yukarıdan aşağıya» (*tepeden inmeci*) yaklaşımların bir **alt temasına** dönüşmüş durumda (Branigan, 2021).
- ❖ Yani öğretmenler, **ulusal politika** düzeylerinde çeşitli yukarıdan aşağıya girişimlere verilen değişen vurgu yoluyla **eğitimdeki değişen modaları** tanımlamaktadır.

Eğitimde Moda - 3

- ❖ Eğitimdeki **son modalar**, sanki öğretimde son sözmüş gibi alkışlanıyor (Gutiérrez, 2021):
- ❖ Bu *devrimci* eğilimler genellikle sözde «**havalı**» ve dolayısıyla daha «**satılabilir**» İngilizce adlarıyla anılıyor
 - Gamification (Oyunlaştırma)
 - Flipped classroom (Ters-yüz sınıf)
 - Mindfulness
 - Prompt engineering
 - ...

Eğitimde Moda - 4

- ❖ Eğitimde **moda ve hevesleri** takip etme girişiminde büyük sakıncalar bulunmaktadır (Meadowcroft, 2022).
- ❖ Eğitimde **modalar** çoğu zaman **ussal (rasyonel) ve uygun olanın önüne geçmektedir** (Lamanauskas, 2023).

Kurumsal Tutum - 1

❖ Avrupa Birliği (EU) (European Union, 2017; Opdal, 2022)::

- ÖME'yi **tek paradigma** olarak tanımaktadır
- Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF) ÖME üzerine kurulmuştur

❖ Ekonomik Kalkınma & İş Birliği Örgütü (OECD) (Dumont et al., 2010):

- ÖME'yi **tek paradigma** olarak tanımaktadır
- Öğrenmenin doğasını «**etkin öğrenme**» bağlamında tanımlamaktadır

Kurumsal Tutum - 2

❖ Bologna Süreci

❖ 2009

- Ministerial Conference Leuven, **Belçika** ([Bağlantı](#))

❖ 2012

- Ministerial Conference Bucharest, **Romanya** ([Bağlantı](#))

❖ 2015

- Ministerial Conference Yerevan, **Ermenistan** ([Bağlantı](#))

Kurumsal Tutum - 3

❖ Kamu ve Özel Üniversiteler:

- ÖME Kalite Güvence Sistemleri ([Ankara](#))
- ÖME İlkeleri ([Sinop](#))
- ÖME Bültenleri ([Acıbadem](#))
- ÖME İnceleme & Uygulama Rehberleri ([Altınbaş](#))
- ÖME İzlem Raporu ([Altınbaş](#))
- ÖME Kılavuzları ([Cankırı Karatekin](#))
- ÖME Eğitici Eğitimleri ([Gümüşhane](#), [Akdeniz](#))
- ÖME Çalıştayları ([Çukurova](#))

Kavramsal Belirsizlik

- ❖ «Öğrenci merkezli ve öğrenen merkezli sözleri **dünya çapında** bir dizi neo-liberal eğitim politikasını ve uygulamasını tanımlamak için kullanılsa da, **anlamı açıkça tanımlanmamıştır**.
- ❖ Bu, politika, araştırma ve **uygulamada bir kavram olarak kullanışlılığını sınırlamaktadır**» (Starkey, 2019).
- ❖ Bir eğitim **kuramı** ya da **felsefesi olmayıp** var olan kuramlara dayalı bir **yaklaşımdır** (Megwalu, 2014).

Tanım - 1

❖ «Öğrencilerin,

- öğretim sürecinde **baskın bir konumda** olduğu,
- öğretimin **içeriğini**, biçimini ve ilerleyişini **etkilediği**
- ve öğretmenlerin rehberliğinde **bağımsız olarak öğrendiği**

❖ bir **öğretim yöntemi**dir» (Li & Ding, 2023, s. 1).

Tanım - 2

- ❖ «Öğrencilerin,
 - gereksinim ve ilgilerine odaklanılan.
 - bir **öğretim yaklaşımıdır**» (Altun, 2023).
- ❖ “Öğretmenlerin etkinliklerini yönlendiren bir **eğilimdir**”
(Frăsineanu & Ilie, 2017).

Tanım - 3

❖ «Öğrencileri,

- öğrenme sürecinin **sürücü koltuğuna oturtan,**
- **neyi** öğrenmeleri gerektiğine ve
- bunu **nasıl** öğrenebileceklerine
- **kendilerinin karar vermelerine** olanak tanıyan

❖ bir **paradigmadır**» (Wong, 2021, s. 93).

Tanım - 5

- ❖ «Öğrencilerin,
 - öğrenme **olanakları** yarattığı
 - ve **açık uçlu** bir öğrenme ortamında
 - bilgiyi **dinamik** olarak yeniden **yapılandırdığı**
- ❖ bir **öğrenme yaklaşımıdır**» (Hannafin vd., 2014).

Tanım - 6

❖ Öğrencilere

- bir şeyler **anlatmak** (öğretmek) yerine
- öğrencilerle birlikte bir şeylerin **yapıldığı** (öğretmek ve öğrenmek)
- ve öğrencilerle **birlikte olunduğu** (öğrenmek)

❖ ... bir **anlayış** (Kılıç & Şahin, 2017).

TEMELLER

Temeller - 1

- ❖ «Oluşturmacı (*constructivist*), kurmacı (*constructionist*) ve özbelirlenim (*self-determination*) kuramlarına dayanmaktadır» (Lee & Hannafin, 2016).
- ❖ Bu kuramların kesişimleri:
 - Özerklik
 - Öğrenme **desteği** (*scaffolding*)
 - İzleyici

Yönlendirilmiş Öğretim & ÖME (Lee & Hannafin, 2016)

Kuramsal Çerçeve	Nesnelcilik	Oluşturmacılık
Öğrenmenin doğası	Öğrenciler belirtilen içeriği işler	Öğrenciler keşfederek ve çözümleyerek bilgiyi oluşturur
Yöntemler	Yönlendirilmiş öğrenme	İskeleli (destekli) öğrenme
İçerik	İyi tanımlanmış	Kötü tanımlanmış
Öğrenme amaçları	Öğretim programı ya da öğretmen tarafından tanımlanmış	Öğrenciler tarafından tartışılıp ve onaylanmış
Öğrencinin rolleri	Bilgi alıcısı	Bilgi üreticisi ve değerlendiricisi
Öğretmenin rolleri	Bilgi aktarıcısı	Kolaylaştırıcı , iskele sağlayıcısı
Kontrol odağı	Dış	İç

Felsefe Paradigması

	Bilişselcilik	Davranışçılık	Oluşturmacılık
Felsefe Paradigması	Postpozitivizm	Yararcılık (<i>Pragmatism</i>)	Yorumlayıcılık (<i>Interpretivism</i>)
Ontoloji	Gerçekçilik (<i>Realism</i>)	Çoğulculuk (<i>Pluralism</i>)	Görecilik / Görecelik (<i>Relativism</i>)
Epistemoloji	Nesnelcilik (<i>Objectivism</i>)	Ussalcılık (<i>Rationalism</i>)	Öznelcilik (<i>Subjectivism</i>)
Amaç	Açıklamak	Kullanışlılık	Anlamak (?)
Hakikat Kuramı	Uygunluk Kuramı (<i>Correspondence Theory of Truth</i>)	Azaltıcı Hakikat Kuramı (<i>Deflationary Theory of Truth</i>) Yararcı Hakikat Kuramı (<i>Pragmatist Theories of Truth</i>)	İdealizm

Temeller - 2

- ❖ **Dewey**'in (1916) öncülük ettiği **ilerlemecilik** okulu tarafından geliştirilmiştir (Li & Ding, 2023, s. 1).
- ❖ **Hümanist** psikologlar tarafından desteklenmiştir (Li & Ding, 2023)
 - Jean **Piaget** (1970, Oluşturmacılık, Gelişim evreleri, Şemalar)
 - Lev **Vygotsky** (1979, Yakın Gelişim Alanı, Etkin Öğrenme, Keşfederek Öğrenme)
 - Carl **Rogers** (1969, Psikoterapi, Kişi Özekli Psikoterapi)
- ❖ **Montessori** (1800'ler) (Hargrove, 2023)

Temeller - 2

- ❖ Piaget (1970) & Vygotsky (1979):
- ❖ Önce öğrencinin **bilişsel olgunluğu & gelişim düzeyi** belirlenmelidir.
- ❖ Öğretim **öğrencinin** bilişsel olgunluğu & gelişim düzeyine **göre düzenlenmelidir.**

Temeller - 3

❖ Rogers (1969):

- Öğretmen «özek/merkez» olmamalı öğrenci «özek/merkez» olmalı
- Öğretmen kolaylaştırıcı / yardımcı «rolünde» olmalıdır (*Facilitator*).
- Öğrencilerin olumlu ve etkin öğrenme niteliklerini geliştirmeye, **değer, tutum ve duyguyu bütünleştiren** sağlıklı kişilikler geliştirmeye odaklanılmalıdır.

❖ «**Öğrenme**, öğrencinin etkin davranışıyla gerçekleşir: öğrencinin öğrendiği **öğretmenin söyledikleri değil, kendisinin yaptıklarıdır**» (Tyler, 1949, s. 63).

STRATEJİLER

İlişkili Stratejiler - 1

❖ McNeil ve Wiles'in Sınıflandırması (McNeil & Wiles, 1990):

- Yapılandırılmış [*Structured*]
- Etkileşimli [*Interactive*]
- Öz yönlendirmeli [*Self directed*]

İlişkili Stratejiler - 2

❖ Houston Sınıflandırması (Houston vd., 1988):

- Öğretmen odaklı
- Öğrenci odaklı

İlişkili Stratejiler - 1

❖ Cangelosi'nin Sınıflandırması (Cangelosi, 1992):

- Büyük topluluk etkileşimli [*Large group interactive*]
- Büyük topluluk sorma/tartışma [*Large group questioning/discussion*]
- Büyük topluluk (sınıfta) sesli okuma [*Large group recitation*]
- İşbirlikçi görev toplulukları [*Cooperative task groups*]
- **Bağımsız çalışma** [*Independent work*]
- **Anlamlı ev ödevi** [*Meaningful homework*]

İlişkili Stratejiler - 1

❖ Jacobsen vd.'nin Sınıflandırması (Jacobsen vd., 1989):

- Sunuş yoluyla öğretme [*Expository Teaching*] (Açıklayıcı öğretme)
- **Buluş yoluyla öğretme** [*Discovery Teaching*] (Keşif yoluyla öğretme)
 - Gözlem yapma, veri toplama & çözümleme, bütüne ulaşma, yargıya varma
- **Araştırma-İnceleme yoluyla öğretme** [*Inquiry Teaching*] (Soruşturma yoluyla öğretme)
 - Sorunu belirleme, tanımlama, çözüm önerisi getirme

İlişkili Stratejiler - 1

❖ Saskatchewan'ın Sınıflandırması (Saskatchewan Education, 1991):

- Dolaysız öğretim [*Direct instruction*]
- Dolaylı öğretim [*Indirect instruction*]
- Etkileşimli öğretim [*Interactive instruction*]
- Yaşantısal öğretim [*Experiential instruction*]
- Bağımsız çalışma [*Independent study*]

YÖNTEMLER

Kullanılan Yöntemler

- ❖ Öğrenci katılımı (*Participation*)
- ❖ Özerk öğrenme etkinlikleri (*Autonomous*)
- ❖ Sorgulamaya dayalı öğrenme (*Inquiry*)
- ❖ İşbirlikli öğrenme (*Cooperative*)
- ❖ Topluluk çalışması (*Group*)
- ❖ Karşılıklı çalışma (*Mutual*)
- ❖ Ters-yüz sınıf (*Flipped Classroom*)
- ❖ Özerk öğrenme
- ❖ Deneyimsel öğrenme (*Experiential*) (Li et al., 2021).

ETKİNLİK

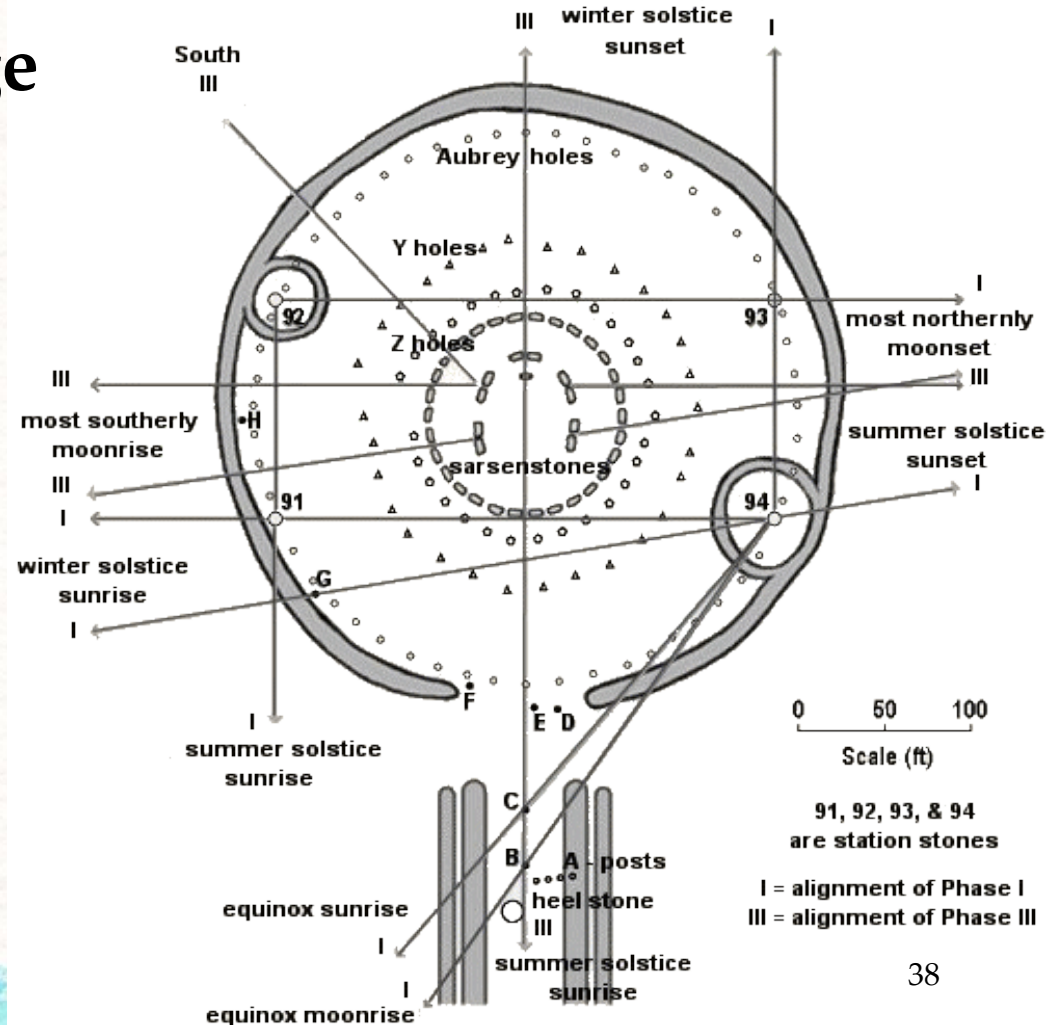
Etkinlik

- ❖ Lütfen,
 - ❖ ... «**Geleneksel Eğitim**» konusunu
 - ❖ ... 5 dakika boyunca
 - ❖ ... araştırınız.
-
- ❖ Ayırt edici **5 özelliğini** erişiminizdeki bir ortama yazınız.

Etkinlik

❖ Bir bakalım...

M.Ö. 2400 - Stonehenge

M.Ö. 2000 - Biçimsel Okul

- ❖ Antik Mısır
- ❖ Orta Krallık dönemi
- ❖ Mentuhotep II

M.Ö. 626 - Bilimsel Eğitim

❖ «*gnothi seauton*»

❖ Miletos Okulu

❖ **Miletoslu Thales**

- Miletoslu Anaksimandros¹
- Miletoslu Anaksimenes

❖ **Yöntembilimsel doğalcılık (metodolojik natüralizm)**

❖ ¹Çalışmalarını yazılı bir yapıt olarak bırakan ilk kişi

M.Ö. 576 - Pithagoras Okulu

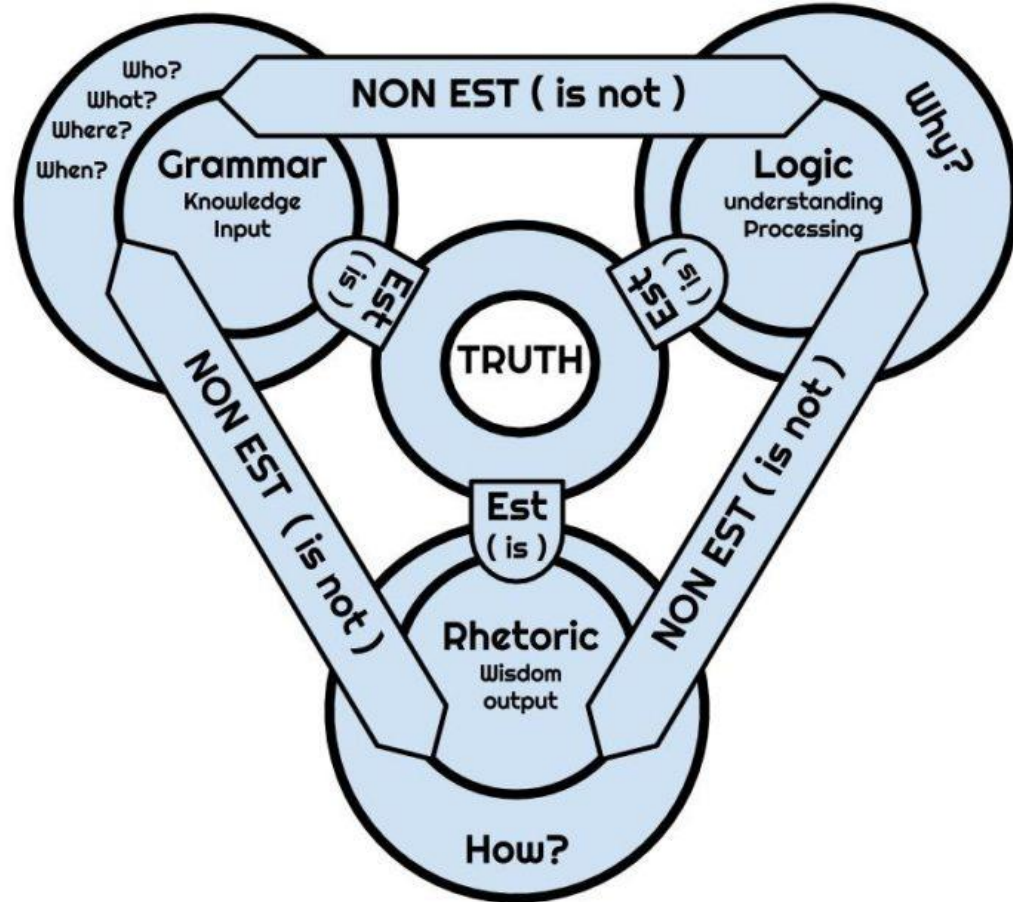
- ❖ Samoslu Pithagoras
- ❖ *Mathema* (öğrenilen), *mathematikos* (öğrenmeyle ilgili), *mathematikoi* (öğrenenler)
- ❖ Kendisine *filosofos* diyen ilk kişi
- ❖ Eğitimde eşeysel eşitlik (Delfi rahibesi Themistokleia)
- ❖ Sayıları belirtmek için üçgenleri, kareleri ve noktaları kullanmıştır
- ❖ *Quadrivium* (dört yol)'u geliştirmiştir
 - İlk öğretim programı

M.Ö. 570 - Kolofonlu Ksenofanes

- ❖ Değirmendere, Menderes, İzmir
- ❖ Bilimsel **kuşkuculuk**
- ❖ «Gerçek inanç» ve «bilgi» arasında bir ayrım olduğunu belirten ilk kişidir
- ❖ Çalışmalarını **gelecek kuşaklara aktarmak için** yazdığını açıkça belirten ilk kişi
- ❖ Anaksimandros'u tamamlamıştır.

M.Ö. 510 - Öğretim Programı

- ❖ Yedi Özgür Sanat
- ❖ Martianus Minneus Felix Capella
- ❖ Trivium
 - Gramer
 - Mantık
 - Retorik
- ❖ Quadrivium (Pithagoras)
 - Müzik
 - Aritmetik
 - Geometri
 - Astronomi

Diğer Gelişmeler - 1

- ❖ M. Ö. 300 - Epiküros
 - Öğretilenin özetinin sunulması
- ❖ M. Ö. 387 - Platon
 - Akademia, Atina
- ❖ 1089 - **Università di Bologna**
 - «*universitas magistrorum et scholarium*»

Diğer Gelişmeler - 2

- ❖ 1450 – Gutenberg (Devinebilir Karakterli Baskı Teknolojisi)
 - Üçüncü Bilgi Devrimi
- ❖ 1452 – Leonardo da Vinci'nin Hesap Makinesi
- ❖ 1625 – Schickard'ın Hesaplama Makinesi
- ❖ 1642 – Pascal'ın Hesap Makinesi
- ❖ 1672 – Leibniz'in Hesap Makinesi

Diğer Gelişmeler - 3

- ❖ 1728 – Uzaktan Eğitim, Boston
- ❖ 1779 – Anaokulu, Strasbourg
 - Johann Friedrich Oberlin & Louise Schepple
- ❖ 1801 - Pestalozzi'nin Eğitim Kuramı

1842 - Programlama Dili (Analytical Engine için Ada Lovelace)

Diagram for the computation by the Engine of the Numbers of Bernoulli. See Note G. (page 722 *et seq.*)

Number of Operation.	Nature of Operation.	Variables acted upon.	Variables receiving results.	Indication of change in the value on any Variable.	Statement of Results.	Data.												Working Variables.										Result Variables.			
						$1V_1$	$1V_2$	$1V_3$	$1V_4$	$1V_5$	$1V_6$	$1V_7$	$1V_8$	$1V_9$	$1V_{10}$	$1V_{11}$	$1V_{12}$	$1V_{13}$	$1V_{14}$	$1V_{15}$	$1V_{16}$	$1V_{17}$	$1V_{18}$	$1V_{19}$	$1V_{20}$	$1V_{21}$	$1V_{22}$	$1V_{23}$	$1V_{24}$		
						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
						1	2	n																							
1	$\times$	$1V_2 \times 1V_3$	$1V_4, 1V_5, 1V_6$	$1V_6 = 1V_2$ $1V_5 = 1V_3$ $1V_4 = 1V_4$	$= 2n$	...	2	n	2n	2n	2n																				
2	$-$	$1V_4 - 1V_1$	$2V_1$	$1V_4 = 1V_4$ $1V_3 = 1V_3$ $1V_2 = 1V_2$	$= 2n - 1$	1	...			$2n - 1$																					
3	$+$	$1V_4 + 1V_1$	$2V_3$	$1V_4 = 1V_4$ $1V_3 = 1V_3$ $1V_2 = 1V_2$	$= 2n + 1$	1	...				$2n + 1$																				
4	$+$	$2V_4 + 2V_4$	$1V_{11}$	$2V_4 = 1V_4$ $1V_3 = 1V_3$ $1V_2 = 1V_2$	$= \frac{2n - 1}{2}$					0	0																				
5	$+$	$1V_{11} + 1V_2$	$2V_{11}$	$1V_{11} = 1V_{11}$ $1V_{10} = 1V_{10}$ $1V_9 = 1V_9$	$= \frac{1}{2} \cdot \frac{2n - 1}{2n + 1}$		2																								
6	$-$	$2V_{11} - 2V_{11}$	$1V_{13}$	$2V_{11} = 1V_{11}$ $1V_{10} = 1V_{10}$ $1V_9 = 1V_9$	$= -\frac{1}{2} \cdot \frac{2n - 1}{2n + 1} = A_0$																										
7	$-$	$1V_3 - 1V_1$	$1V_{10}$	$1V_3 = 1V_3$ $1V_2 = 1V_2$ $1V_1 = 1V_1$	$= n - 1 (= 3)$	1	...	n																							
8	$+$	$1V_2 + 1V_2$	$1V_7$	$1V_2 = 1V_2$ $1V_1 = 1V_1$ $1V_0 = 1V_0$	$= 2 + 0 = 2$	...	2																								
9	$+$	$1V_6 + 1V_2$	$2V_{11}$	$1V_6 = 1V_6$ $1V_5 = 1V_5$ $1V_4 = 1V_4$	$= 2 = A_1$																										
10	$\times$	$1V_{11} \times 2V_{11}$	$1V_{12}$	$1V_{11} = 1V_{11}$ $1V_{10} = 1V_{10}$ $1V_9 = 1V_9$	$= B_1 \cdot \frac{2n}{2} = B_1 A_1$																										
11	$+$	$1V_{12} + 1V_{12}$	$1V_{13}$	$1V_{12} = 1V_{12}$ $1V_{11} = 1V_{11}$ $1V_{10} = 1V_{10}$	$= \frac{1}{2} \cdot \frac{2n - 1}{2n + 1} + B_1 \cdot \frac{2n}{2}$																										
12	$-$	$1V_{13} - 1V_1$	$2V_{10}$	$1V_{13} = 1V_{13}$ $1V_{12} = 1V_{12}$ $1V_{11} = 1V_{11}$	$= n - 2 (= 2)$	1	...																								
13	$-$	$1V_6 - 1V_1$	$2V_6$	$1V_6 = 1V_6$ $1V_5 = 1V_5$ $1V_4 = 1V_4$	$= 2n - 1$	1	...																								
14	$+$	$1V_1 + 1V_1$	$2V_7$	$1V_1 = 1V_1$ $1V_0 = 1V_0$ $1V_{-1} = 1V_{-1}$	$= 2 + 1 = 3$	1	...						3																		
15	$+$	$2V_7 + 2V_7$	$1V_8$	$2V_7 = 1V_7$ $1V_6 = 1V_6$ $1V_5 = 1V_5$	$= \frac{2n - 1}{3}$																										
16	$\times$	$1V_8 \times 2V_{11}$	$1V_{11}$	$1V_8 = 1V_8$ $1V_7 = 1V_7$ $1V_6 = 1V_6$	$= \frac{2n - 1}{3} \cdot \frac{2n - 1}{3}$																										
17	$-$	$1V_6 - 1V_1$	$2V_6$	$1V_6 = 1V_6$ $1V_5 = 1V_5$ $1V_4 = 1V_4$	$= 2n - 2$	1	...																								
18	$+$	$1V_1 + 2V_7$	$2V_7$	$1V_1 = 1V_1$ $1V_0 = 1V_0$ $1V_{-1} = 1V_{-1}$	$= 3 + 1 = 4$	1	...						4																		
19	$+$	$2V_6 + 2V_7$	$1V_9$	$2V_6 = 1V_6$ $2V_7 = 1V_7$ $1V_8 = 1V_8$	$= \frac{2n - 2}{4}$																										
20	$\times$	$1V_9 \times 1V_{11}$	$1V_{11}$	$1V_9 = 1V_9$ $1V_8 = 1V_8$ $1V_7 = 1V_7$	$= \frac{2n - 2}{3} \cdot \frac{2n - 2}{4} = A_3$																										
21	$\times$	$1V_{11} \times 1V_{11}$	$1V_{12}$	$1V_{11} = 1V_{11}$ $1V_{10} = 1V_{10}$ $1V_9 = 1V_9$	$= B_3 \cdot \frac{2n - 1}{3} \cdot \frac{2n - 2}{3} = B_3 A_3$																										
22	$+$	$2V_{12} + 2V_{12}$	$1V_{13}$	$2V_{12} = 1V_{12}$ $2V_{11} = 1V_{11}$ $2V_{10} = 1V_{10}$	$= A_0 + B_1 A_1 + B_3 A_3$																										
23	$-$	$2V_{13} - 1V_1$	$1V_{10}$	$2V_{13} = 1V_{13}$ $2V_{12} = 1V_{12}$ $2V_{11} = 1V_{11}$	$= n - 3 (= 1)$	1	...																								
Here follows a repetition of Operations thirteen to twenty-three.																															
24	$+$	$1V_{13} + 1V_{13}$	$1V_{24}$	$1V_{13} = 1V_{13}$ $1V_{12} = 1V_{12}$ $1V_{11} = 1V_{11}$	$= B_7$																										
25	$+$	$1V_1 + 1V_1$	$1V_8$	$1V_1 = 1V_1$ $1V_0 = 1V_0$ $1V_{-1} = 1V_{-1}$	$= n + 1 = 4 + 1 = 5$	1	...	n + 1					0	0																	
by a Variable-card.																															
by a Variable-card.																															

Geleneksel Eğitim

Trivium	
Mantık	Düşünme Sanatı
Grammer / Dil Bilgisi	Sembol icat etme ve düzenleme sanatı
Söylem / Retorik	İletişim Sanatı
Quadrivium	
Aritmetik	Sayı Kuramı
Müzik	
Geometri	Uzam Kuramı
Astronomi	Uzam Kuramının Uygulaması

Geleneksel Eğitim

- ❖ Düşünme
- ❖ Yaratıcılık
- ❖ Sorgulama
- ❖ Keşfetme
- ❖ Sokratik Yöntem -> !!! Sokrates !!!
- ❖ Yaparak Yaşayarak Öğrenme

Papyrus 1575, Mısır, British Library

- ❖ **Thonis**, Arion'un oğlu, **M. S. 201**
- ❖ Efendim ve babam Arion'a selamlar.
- ❖ Her şeyden önce, her gün sana saygılarımı sunuyorum ve atalarımın tanrılarına dua ediyorum ki, seni ve misafir olarak kaldığım tüm ev halkını sağlıklı bir şekilde karşılayayım. İşte, sana beşinci kez yazıyorum ve sen, bir kez bile olsa, bana geri yazmadın, iyiliğini bana bildirmedin ve bana gelmedin. Bana geleceğini vadettiğin halde, **öğretmenimin bana dikkat edip etmediğini de öğrenmek için gelmedin**. Ve gerçekten, neredeyse her gün seni soruyorum, [ama yine de] henüz gelmedin. Ve bu yüzden, 'Neden?' diyorum. **Öyleyse, bana hemen gel ki, yapmaya can attığın gibi bana öğretebilesin**.
- ❖ **Daha önce benimle gelseydin, çoktan öğretilmiş olurdum**. Ama geldiğinde, sana defalarca yazdığımı hatırla. Öyleyse Yukarı Bölgelere gitmeden önce hemen yanıma gel. Tüm ev halkına ve bizi sevenlere adlarıyla çok selam gönderiyorum. Öğretmenlerime de selam gönderiyorum. Elveda efendim ve babam, sevgili kardeşlerimle birlikte refah içinde olasın, dua ettiğim gibi, uzun yıllar boyunca zarardan uzak ol.
- ❖ Bağlantı

Geleneksel Eğitim

❖ Klasik Antik Çağ'da

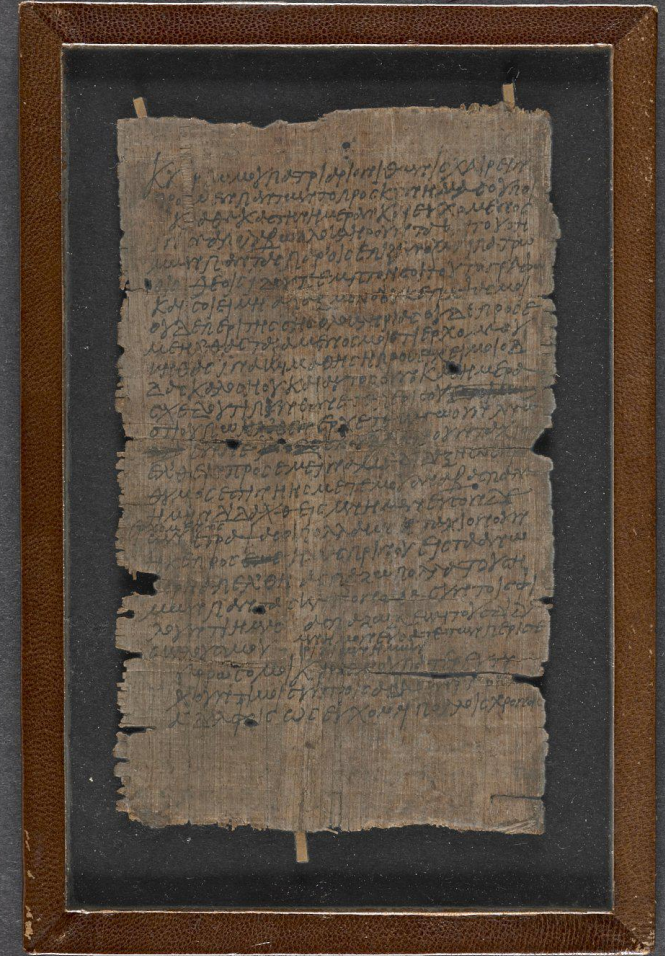
- Öğrenmek için
- Maceraya çıkan

❖ Öğrenciler?

❖ Öğretmenlerine karşı

- Okul kuran

❖ Filozoflar?

SINIRLILIKLAR

Sınırlılıklar - 1

- ❖ Etkili oluşturmacı (*constructivist*) öğretimin bileşenleri **bilinmemektedir** (Richardson, 2003)
- ❖ «Etkin öğrenme» **belirsizdir** (Mayer, 2004, 2009; Opdal, 2022).
- ❖ Bir oluşturmacı (*constructivist*) **öğretim kuramı yoktur** (Richardson, 2003)

Sınırlılıklar - 2

- ❖ Oluşturmacılık «**kendi içinde bir amaç**» olarak varlığını sürdürmektedir (Holt-Reynolds, 2000)
- ❖ Oluşturmacı eğitim görüşü son derece **ideolojiktir** ve **dayatma** olarak topluma ulaştırılmaktadır (Richardson, 2003)

Sınırlılıklar - 3

- ❖ Öğrenci merkezli eğitimin **uzun süre istikrarlı bir biçimde** uygulanması gerekmektedir (Bursa & Kose, 2020; Hava, 2021; Li & Ding, 2023).
- ❖ İşbirlikli öğrenmenin **güdülenim ve kaygı üzerinde anlamlı etkisi yoktur** (Öztürk & Akkaş, 2013)
- ❖ **Başarıyı deneyimlemek, İşbirlikli öğrenme ve Öğrenci katılımı sağlamaktan daha etkili** (Cui, 2015; Dong, 2011; Li & Ding, 2023; Li et al., 2021)

Sınırlılıklar - 4

- ❖ Öğrencinin davranışsal olarak “etkin” olması **bilişsel olarak da etkin olduğu** anlamına gelmez (Opdal, 2022).
- ❖ ÖEÖ ve benzeri oluşturmacı bakış açıları, öğretmenin **dersi anlatmasından öğrencinin yararlanamayacağı** inancına neden olmaktadır (Stacy, 2009).
- ❖ Doğrudan **anlatım eksikliği, tartışma, karşılıklı konuşma** ve genel olarak öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşime yönelik daveti ortadan kaldırmaktadır (Small, 2014).

Sınırlılıklar - 5

- ❖ Doğrudan anlatım eksikliği öğrencilere **titiz düşünme ve ikna edici bir konuşmacı olma modelinden esirger** (Webster, 2015).
- ❖ Ders, eğitimcilere **güncel araştırmaları sunma** öğrencilere ise bu davranışı **modelleme** olanağı verir (French & Kennedy, 2016).

Sınırlılıklar - 6

- ❖ Yaşamsal önem taşıyan **dinleme becerileri** doğrudan anlatım sırasında derste edinilebilir ve bu becerilerin **başka yerlerde kolayca elde edilemez** (French & Kennedy, 2016; Tokumitsu, 2017).
- ❖ Düşüncelerimizin, anılarımızın ve hatta kişiliklerimizin zenginliği **zihni odaklama ve konsantrasyonu sürdürme** yeteneğine bağlıdır (Carr, 2008, 2010).

Sınırlılıklar - 7

- ❖ Öğrenmenin bireyin bilişsel etkinliği ile gerçekleştiriliyor olması, **öğretmenin de bireyin kendi etkinliği ile gerçekleştirilmesi gerektiği** anlamına gelmez (Mayer, 2009).
- ❖ Öğrencinin davranışsal olarak “etkin” olması **bilişsel olarak da etkin olduğu** anlamına gelmez (Opdal, 2022).

Sınırlılıklar - 8

- ❖ “Keşif yoluyla öğrenme, sorun temelli öğrenme, sorgulamaya dayalı öğrenme, oluşturmacı öğrenme -adı her ne olursa olsun, **öğrencilere yalnızca kısmen rehberlik eden ve onların bilgiyi kendi başlarına keşfetmelerini bekleyen öğretim etkili ya da verimli değildir**” (Clark et al., 2012, s. 6).

Sınırlılıklar - 9

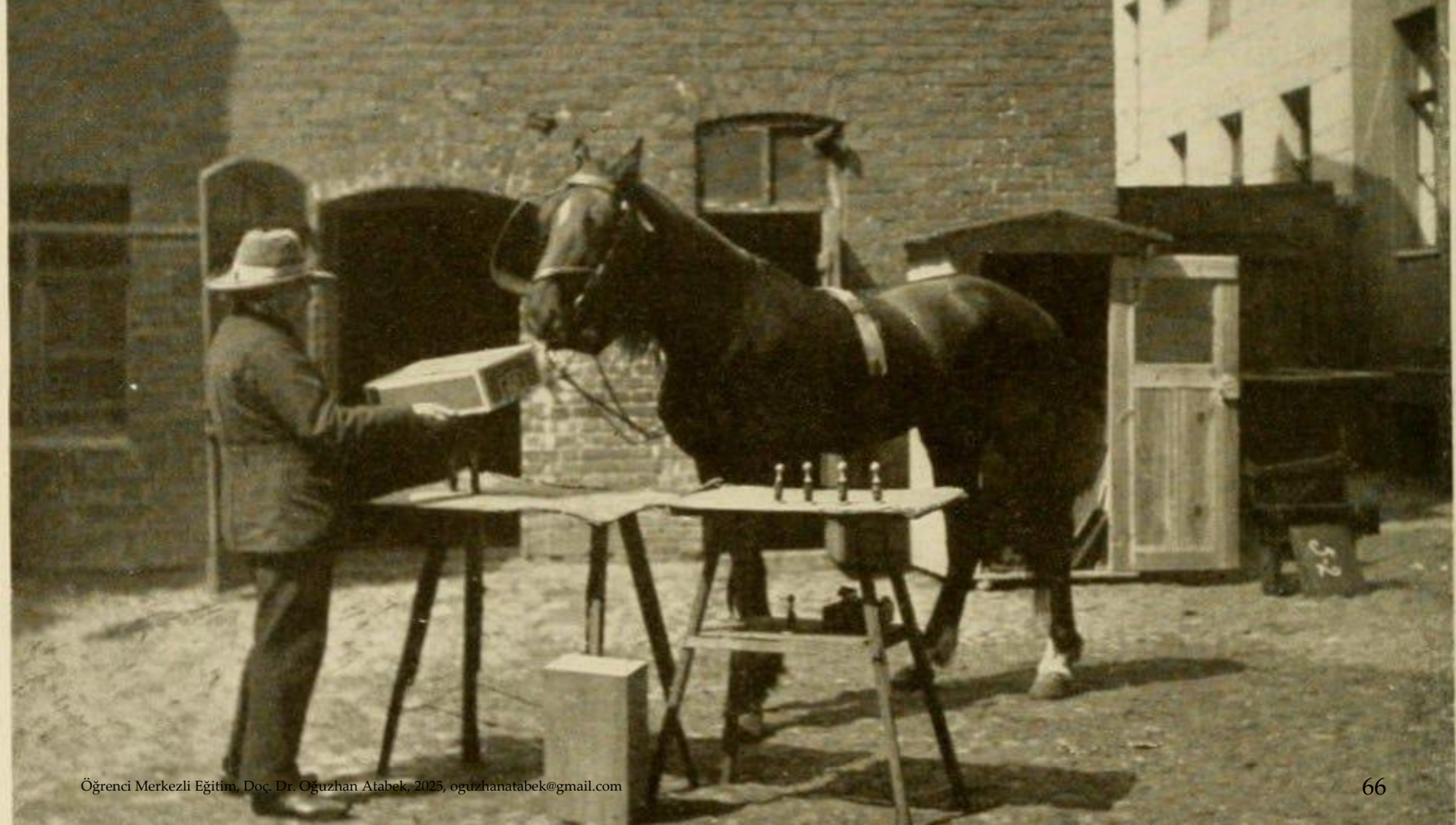
- ❖ Acemiler (neredeyse **tüm öğrencileri** kapsar) için, **doğrudan açık yönergeler** kısmi rehberlikten **daha etkili ve daha verimlidir** (Clark et al., 201; Opdal, 2022).

- ❖ Hendrick, C. (2025). **Cognitive ventriloquism: Why students give the right answers for the wrong reasons.** *The Learning Dispatch. Substack.*
<https://carlhendrick.substack.com/p/cognitive-ventriloquism-why-students>

- ❖ *Clever Hans.* 1907. @ Wilhelm von Osten

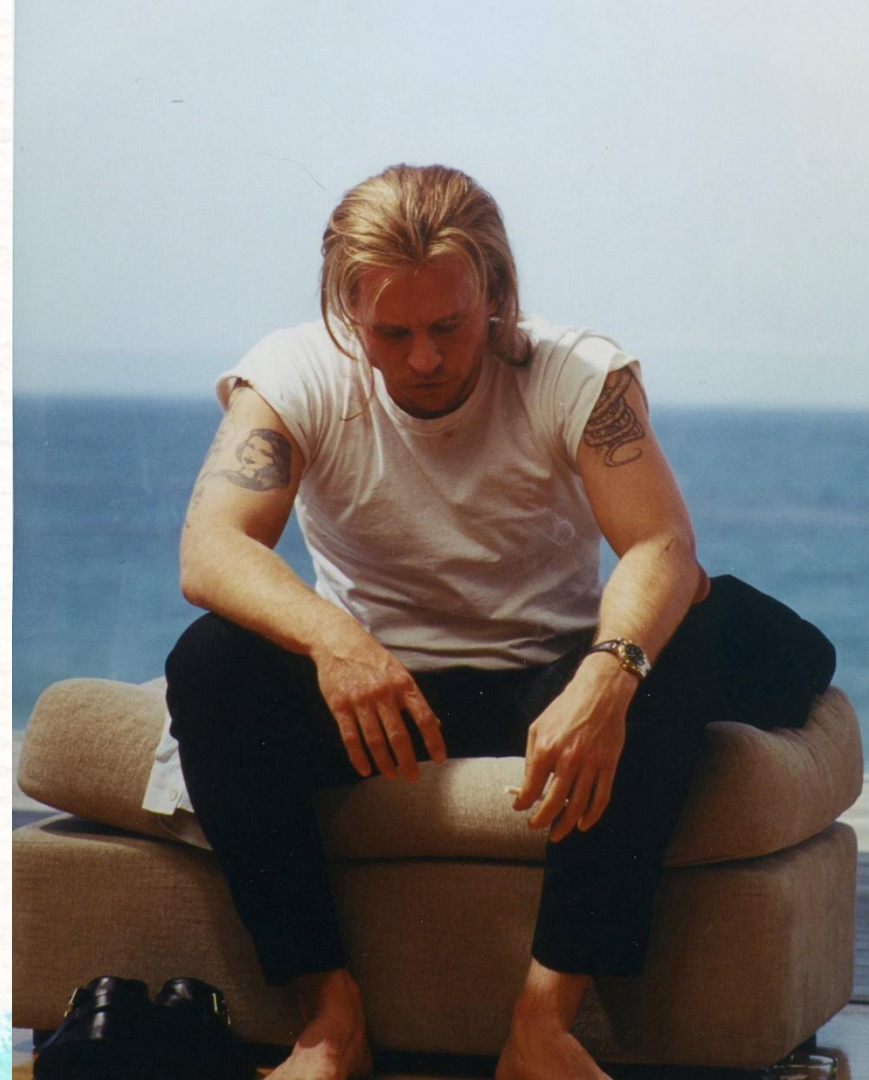
1. 1. or 12. or 13. or 14. or 15. or 16. or 17. f
2. 1. or 22. or 23. or 24. or 25. or 26. or 27. g
3. 1. f 32. or 33. or 34. or 35. or 36. or 37. m
4. 1. or 4. 2. or 4. 3. or 4. 4. or 4. 5. or 4. 6. or 4. 7. f
5. 4. or 5. 5. or 5. 6. or 5. 7. f
 $\frac{2}{3} + \frac{3}{4} =$
2674510 =

❖ Teşekkürler...

❖ Val Kilmer *anısına*

1959 – 2025∞

Kaynaklar - 1

- Albion, P. R., Tondeur, J., Forkosh-Baruch, A., & Peeraer, J. (2015). Teachers' professional development for ICT integration: Towards a reciprocal relationship between research and practice. *Education and Information Technologies*, 20(4), 655–673. <https://doi.org/10.1007/s10639-015-9401-9>
- Altun, M. (2023). A review of listening skills in language learning. *International Journal of Social Sciences and Educational Studies*, 10(1), 106-110. <https://doi.org/10.23918/ijsses.v10i1p56>
- Branigan, H. E. (2021). 'Never mind children's cognition, what about mine?' Teachers' perspectives of the enactment of policy: The case of metacognition. *The Curriculum Journal*, 32(3), 402-420. <https://doi.org/10.1002/curj.101>
- Brzezinski, Z. (2016). *The grand chessboard: American primacy and its geostrategic imperatives* (2nd ed.). Basic Books. (Original work published 1997).
- Bursa S., Kose T. C. (2020). The effect of flipped classroom practices on students' academic achievement and responsibility levels in social studies course. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 21(4), 143–159. <https://doi.org/10.17718/tojde.803390>
- Cangelosi, J. (1992). *Systematic teaching strategies*. Longman
- Carr, N. (2008). Is Google making us stupid? *The Atlantic*. <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2008/07/is-google-making-us-stupid/306868/>
- Carr, N. (2010). Does the internet make you dumber? *The Wall Street Journal*.
- Clark, R. E., Kirschner, P. A., & Sweller, J. (2012). Putting students on the path to learning: The case for fully guided instruction. *American Educator* 36(1), 6–11. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ971752.pdf>
- Crompton, H. (2023). Evidence of the ISTE Standards for educators leading to learning gains. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 39(4), 201-219. <https://doi.org/10.1080/21532974.2023.2244089>
- Cui, J. (2015). *A research of experiential mode applied to college English listening and speaking teaching of art majors* [Unpublished master's thesis]. Shenyang Normal University, China.
- Dewey J. (1916). *Democracy and education*. Macmillan.
- Dong, M. (2011). *Practice and research in experiential learning in science teaching* [Unpublished master's thesis]. Shenyang Normal University, China.
- Dumont, H., Istance, D., & Benavides, F. (Eds). (2010). *The nature of learning. Using research to inspire practice*. OECD. <https://doi.org/10.1787/9789264086487-en>
- European Union. (2017). *European Qualifications Framework*. European Union. <https://europass.europa.eu/en/europass-digital-tools/european-qualifications-framework>
- Frăşineanu, E. S., & Ilie, V. (2017). Student-centered education and paradigmatic changes. *Revista de Stiinte Politice*, 54, 104-117. http://cis01.central.ucv.ro/revistadestiintepolitice/numarul54_2017.php
- French, S., & Kennedy, G. (2016). Reassessing the value of university lectures. *Teaching in Higher Education* 22(6), 639–654. <https://doi.org/10.1080/13562517.2016.1273213>

Kaynaklar - 2

- French, S., & Kennedy, G. (2016). Reassessing the value of university lectures. *Teaching in Higher Education* 22(6), 639–654. <https://doi.org/10.1080/13562517.2016.1273213>
- Gutiérrez, E. J. D. (2021). Ideas and proposals for the Spanish education system in a post-capitalist era. *Journal for Critical Education Policy Studies (JCEPS)*, 19(2), 74–104. <https://www.jceps.com/archives/11298>
- Hannafin, M. J., Hill, J. R., Land, S. M., & Lee, E. (2014). Student-centered, open learning environments: Research, theory, and practice. In J. Spector, M. Merrill, J. Elen, & M. Bishop (Eds), *Handbook of research on educational communications and technology* (pp. 641–651). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-3185-5_51
- Hargrove, P. (2023). *The use of teaching methods and strategies and how they affect the student and teacher classroom dynamics*. [Bachelor's thesis, Murray State University]. Murray State Institutional Repositories. <https://digitalcommons.murraystate.edu/bis437/544>
- Hava K. (2021). The effects of the flipped classroom on deep learning strategies and engagement at the undergraduate level. *Participatory Educational Research*, 8(1), 379–394. <https://doi.org/10.17275/per.21.22.8.1>
- Holt-Reynolds D. (2000). What does the teacher do? Constructivist pedagogies and prospective teachers' beliefs about the role of a teacher. *Teaching and Teacher Education*, 16(1), 21–32. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(99\)00032-3](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(99)00032-3)
- Houston, W. R., Clift, R. T, Freiberg, H. J., & Warner, A. R. (1988). *Touch the future Teach!* West.
- Jacobsen D., Eggen, P. D., & Kauchak D. P. (1989). *Methods for teaching: A skills approach* (3rd Ed.). Merrill.
- Kılıç, A., & Şahin, Ş. (2017). Designing the learning and teaching process of religious culture and moral knowledge course according to student-centered approach [Din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğrenme öğretme süreçlerinin öğrenci merkezli anlayışa göre düzenlenmesi]. *Education and Science*, 42(189), 269–285. <https://doi.org/10.15390/EB.2017.5640>
- Krahenbuhl, K. S. (2016). student-centered education and constructivism: Challenges, concerns, and clarity for teachers. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 89(3), 97–105. <https://doi.org/10.1080/00098655.2016.1191311>
- Lamanauskas, V. (2023). Natural science and technology education: BalticSTE2023. In V. Lamanauskas (Ed.), *Science and technology education: New developments and Innovations. Proceedings of the 5th International Baltic Symposium on Science and Technology Education (BalticSTE2023)* (pp. 8–12). Scientia Socialis Press. <https://doi.org/10.33225/BalticSTE/2023.08>
- Lee, E., & Hannafin, M. J. (2016). A design framework for enhancing engagement in student-centered learning: Own it, learn it, and share it. *Educational Technology Research and Development*, 64(4), 707–734. <https://doi.org/10.1007/s11423-015-9422-5>
- Li, Y. D., & Ding, G. H. (2023). Student-centered education: A meta-analysis of its effects on non-academic achievements. *SAGE Open*, 13(2). <https://doi.org/10.1177/21582440231168792>
- Li, Y. D., Ding, G. H., & Zhang, C. Y. (2021). Effects of learner-centred education on academic achievement: a meta-analysis. *Educational Studies*, 50(3), 285–298. <https://doi.org/10.1080/03055698.2021.1940874>

Kaynaklar - 3

- Mayer, R. (2004). Should there be a three-strikes rule against pure discovery learning? The case for fully guided methods of instruction. *American Psychologist* 59(1): 14–19. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.59.1.14>.
- Mayer, R. (2009). Constructivism as a theory of learning versus constructivism as a prescription for instruction. In S. Tobias & T. M. Duffy (Eds.), *Constructivist instruction: Success or failure?* (184–200). Routledge.
- McNeil, J., & Wiles, J. (1990). *The essentials of teaching: Decisions, plans, methods*. Macmillan.
- Meadowcroft, J. (2022). Peter J. Boettke and Alain Marciano (eds.): The soul of classical political economy: James M. Buchanan from the archives. *Public Choice*, 191, 269–271. <https://doi.org/10.1007/s11227-022-00954-w>
- Megwalu, A. (2014). Practicing learner-centered teaching. *Reference Librarian*, 55, 252-255.
- Opdal, P. A. (2022). To do or to listen? Student active learning vs. the lecture. *Studies in Philosophy and Education*, 41(1), 71-89. <https://doi.org/10.1007/s11217-021-09796-3>
- Öztürk, K., & Akkaş, F. D. (2013). The effect of cooperative learning activities on anxiety and motivation in multilevel adult classes. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28-3), 357-373. <https://dergipark.org.tr/pub/hunefd/issue/7791/101928>
- Piaget J. (1970). *The principles of genetic epistemology*. Basic Books.
- Richardson, V. (2003). Constructivist pedagogy. *Teachers College Record*, 105(9), 1623-1640. <https://doi.org/10.1046/j.1467-9620.2003.00303.x>
- Rogers C. R. (1969). *Freedom to learn*. Charles E. Merrill.
- Saskatchewan Education. (1991). *Instructional approaches: A framework for Professional practice*. Saskatchewan Education.
- Small, A. (2014). In defense of the lecture. *The Chronicle of Higher Education*. <https://www.chronicle.com/article/In-Defense-of-the-Lecture/146797>.
- Stacy, J. (2009). The guide on the stage: In defense of good lecturing in the history classroom. *Social Education*, 73(6), 275-278.
- Starkey, L. (2019). Three dimensions of student-centred education: A framework for policy and practice. *Critical Studies in Education*, 60(3), 375-390. <https://doi.org/10.1080/17508487.2017.1281829>
- Tokumitsu, M. (2017). In defense of the lecture. *Jacobin*. <https://jacobinmag.com/search?query=tokumitsu>
- Tyler, R. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. The University of Chicago Press.
- Vygotsky, L. S. (1979). The development of higher forms of attention in childhood. *Soviet Psychology*, 18(1), 67-115. <https://doi.org/10.2753/RPO1061-0405180167>
- Webster, R. S. (2015). In defense of the lecture. *Australian Journal of Teacher Education* 40(10), 88–105. <https://doi.org/10.14221/ajte.2015v40n10.6>
- Wong, K. M. (2021). «A design framework for enhancing engagement in student-centered learning: Own it, learn it, and share it» by Lee and Hannafin (2016): An international perspective. *Educational Technology Research and Development*, 69(1), 96-93. <https://doi.org/10.1007/s11423-020-09842-w>

❖ Sununun Sonu.

- ❖ Önerilen kaynak gösterim biçemi:
Atabek, O. (2025). *Öğrenci merkezli eğitim* [Student-centered education] [PowerPoint presentation]. Akdeniz University.
<https://avesis.akdeniz.edu.tr/atabek/>